

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13, —
četrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravnistvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10, —
četrt : 5, —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 169.

V Ljubljani, v petek 26. julija 1901.

Letnik XXIX.

Vsenemško seme.

Ze večkrat smo imeli priliko svojim čitateljem podati šopek duhtečih cvetic, ki smo jih natrgali na vsenemškem vrtu. Te cvetke seveda niso domače vrtnice, še manj nežne vijolice. Kakoršno seme, tak sad.

Danes povijemo nov šopek raznega bodičevja, a čitatelji naj ne vihajo nosov, temveč si mislijo vsak svoje, ali vsi isto, kar mi. Vsenemško seme je zasejano po raznih deželah habsburške države; severna sapa je zanaša v skrite kotiče suhoparnih aktov, razni »poslanci« je spuščajo na parkete in tlakane pode kmečkih kočurjev. Povsod pa to seme bahato vspeva, njiva je polna plavice... Vse to blago je vsenemški uvoz.

Poročila »evangeljske zveze« za Brani-
bor na Pruskem trdijo, da je v zadnjem
času prišlo v Avstrijo 51 pruskih propoved-
nikov. Na Češkem je danes 18 teh se-
javcev, ki sejejo plavice in osat med jaro
in ozimno setev. V kratkem jih pride novih
šest, ki se nastanijo v središčih večjega pr-
meta. Na Štajerskem je sedaj 9 vse-
nemških emisarjev, v kratkem prideta še dva.
Na Moravskem jih deluje 9 za vsenem-
ško misel, na Koroškem 5, na Nižje-
Avstrijskem 4, na Tirolskem, Predarl-
skem in v Bukovini po eden. V označenem
poročilu so našeta imena meat in oseb.

»Köln. Volkstztg.« piše o tem vspod-
bujačem dejstvu: »Med 56 protestantskimi
vikariji je torej 51 Prusov. Iz tega je razvidno,
da je ta agitacija v Avstriji večinoma zane-
ša iz Prusije. Brez pruskih propovednikov
in pruskega denarja bi bila agitacija
že ponehala. Zato vprašamo one liste, ki
vedno kriče o »avstrijski nestrpnosti«, ali bi
v Prusiji trpeli katoliškega agitatorja, oso-
bito ako bi širil veleizdajsko gi-
banje, kojega namen bi bil, odtrgati od
Nemčije kos ozemlja. Vsacega tacega agita-
torja bi takoj pognali iz Prusije čez mejo.
A v Avstriji so še prijatelji manšeterskega
načela: *laissez aller et laissez faire*. Mini-
sterski predsednik pl. Körber, ki hoče vse-
nemce pridobiti s »cukerčiki«, še vedno meni,
da je to le »versko« gibanje, ki se ne tiče

države. Četudi je ta njegova misel v načelu
morda resnična, vendar pa prezira okoliščine,
ker ves svet dobro vé, da se ti agitatorji
dosti ne zmenijo za protestantizem, ampak
za zgradbe političnih mostov, ki ve-
žejo jug s severom. Ti agitatorji kličejo:
proč od Rima. A vsejedno jim je, ako pre-
bivalstvo prestopa k protestantom, starokato-
likom ali brezvercem. Saj sami priznavajo,
da je njih glavna stvar politična stran vse-
nemškega gibanja. Ako so na Dunaju slepi,
potem je to le dokaz, da si hočejo z malimi
sredstvi pomagati iz dnevnih težav.« Tako
resni nemški list.

Začetkom tekočega meseca so imeli
Vsenemci v Hebu shod, kateremu je pred-
sedoval Schönerer. »Egerer Nachrichten« so
objavile poročilo, ki pa je bilo na dva-
najstih mestih zaplenjeno. Nastopne vrstice
pouzamemo torej nezaplenjenemu poročilu.
Jurij Schönerer je gromel po svoji navadi.
Nato pa nastopi znani prijatelj slovenskih
liberalcev, dr. Schalk, ki je tudi avstrijski
državni poslanec. Krvave so bile njegove
besede, kajti »kri je poseben sok«. Nato je
dr. Schalk tako-le mašil ušesa:

»Mi Nemci v Avstriji smo osamljeni,
od mnogih sovraženi in zaničevani. Zato
moramo skrbeti, da se ojači nemška zavest,
ker le pred močnim imajo strah. Nemški
državni jezik je naša prva zahteva, brez
nemškega državnega jezika ni sprave z dr-
žavo! Nemški državni jezik je življenska
potreba države. Fevdalci in Cehi so se
skupno zarotili proti državi, katero hočejo
uničiti. (Volk in jagnje!) Merodajna oseba
je v razgovoru z njim (dr. Schalkom) pri-
merjala avstr. jezik vprašanje babilonskemu
stolpu. Toda ta državnik ni imel poguma,
da bi bil rekel: In ko se niso več razu-
meli, so se razšli!... Naš obstanek ni za-
gotovljen, ker celo v Hebu sede češki urad-
niki. Vsak češki uradnik je češka sprednja
straža. Narodno vprašanje ne bode rešeno
z razdelitvijo po narodnosti, ampak s tem,
da si nemški narod to kratko prepové.
Češki uradniki se morajo odstraniti iz nem-
škega ozemlja... Mi ne trpimo tega, če-
tudi pride do javnih rabuk... Vlada se

bode vedno z močnejšimi pogajala, udajala
se bode, ako smo močni. Tudi vladarske
hiše so z močnejšimi.

Z ozirom na besede, katere je cesar
govoril s češkim poslancem dr. Langom o
češkem državnem pravu, je rekel dr. Schalk:
»Nikdar! Iz države vodijo pota, a ni-
kdar v državo. Mi se smejemo državnemu
prevratu, kajti razvnele bi se strasti, ki se
ne strašijo bajonetov. Naše geslo je: zdru-
ženi morajo biti vsi nemški udje!«

Tako se doslovno glase nezaplenjeni od-
stavki. Kakšni so morali biti še zaplenjeni.

Drugi govornik, dr. Eisenkolb, je
skušal predgovornika še prekositi; govoril
je proti Rimu. Njegov govor je bil veči-
noma zaplenjen. Nezaplenjen odstavek pase
glasi: »Mi hočemo še doživeti vspeh tega
gibanja, zato mora gibanje biti hitrejše.
Dokler nismo ločeni od Rima, je tudi ožja
zveza z Nemčijo ne-
mogoča.« Tako hujskajo ti moške po Če-
škem. Ali naj čakamo, da to seme sad ob-
rodi?!

»Grazer Tagblatt« je nedavno ponatis-
nil senzačen članek iz nemškega dnevnika
za Ogersko. V tem članku čitamo mej dru-
gim: »Naravna naselbina nemškega naroda
je bila in je avstrijska država. Preteklost je
učiteljica bodočnosti. Nemci so se od leta
1870 v svoji novi državi tako pomnožili, da
v bodoče doma nimajo dovolj prostora. To-
rej je mogoče, da Nemčija razbije Francijo
in Francoze zapodi čez Pireneje na Špansko,
da dobi prostora za svoje rastoče prebival-
stvo. Toda Francozi se bodo izogibali temu
boju na življenje in smrt. Torej kam
naj se razširja nemški narod? Nove
naselbine v drugih delih sveta morejo
vsprejeti le malo izselnikov. Mogoče je reko
z umetnimi nasipi odpeljati iz stare struge
v novo. Toda ob povodnji vode pretrgajo
jezove in nasipe in se ulijó v staro strugo.
Taka je naša bodočnost. Treba bode av-
strijske dedne dežele, ki so od nekaj (?)
pripadale k nemški državi, v katerikoli obliki
zopet združiti z Nemčijo. Gibanje se je pri-
čelo, nemški narod v Avstriji
želi raztrgati vezi, v katere ga je

potisnila neprevidna politika.« — Tako pi-
šejo nemški listi v Avstriji. Gotovi krogi pa
še vedno trdijo, da je vse le »versko« gi-
banje. Že stari Rimljan je rekel: Principiis
obsta!

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. julija.

Nemški minister v Koerberjevem
kabinetu.

Vprašanje glede takozvanega nemškega
ministra ali bolje zaupnika nemških strank
v sedanjem kabinetu je pred nekaj dnevi z
vso silo buknilo na dan in pričakovati bi
skoro bilo, da sledi že v kratkem imeno-
vanje. Sedaj se je pokazalo, da so bile vse
to le prazne kombinacije gotovih provinci-
jalnih časnika, o katerih pa vodstva treh
glavnih nemških strank še ničesar ne vedo.
Tako izjavlja neki nemški poslanec, da je
ta vest prišla vsaj dva meseca prezgodaj v
javnost. Res je sicer, glasi se tam, da se je
že tekom zadnjega zasedanja z vso
resnostjo razmotrivalo o tem vprašanju in
da so nemško-liberalna, nemška ljudska
ter vsenemška stranka načelno pritrdile za-
htevi, da morajo te stranke imeti svojega
zaupnika v Koerberjevem kabinetu, toda do
konečnega zaključka v tem vprašanju ni
prišlo. Označena sta bila že tudi dva moža
kot event. nemška ministra, in sicer jeden
član štajerske nemške ljudske stranke ter
neki dunajski vseučiliški profesor, ki tudi
pripada tej stranki. Ker pa je prvoimenovani
politik nanaglo obolél in ker se je pri-
čelo znano narodno-gospodarsko delo v
zbornici, se je nadaljno reševanje tega vpra-
šanja odložilo na poznejšo dobo. Sicer je
res, pravi ta mož, da ostane ministerski
predsednik tudi mej počitnicami v dotiki s
parlamentarci raznih strank, a zelo neverjetno
je, da bi pismeno ali pa po posredovalcih
reševal tako važno vprašanje. Ta zadeva se
bo reševala in rešila jeseni ustmeno, kako
pa bo izpadla rešitev, je odvisno od tega, v
koliko bo Koerber moral računati na pomoč
nemških strank.

LISTEK.

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtizar.

(Dalje.)

Pred gledališkim poslopjem
je stalo v gručah nekaj gospodov in dam,
katerim se pozna ob prvem pogledu, da so
igralci; zbirali so se za kako skušnjo ali
pa so prišli po plačo. Ker v poletnih me-
secih ni rednih predstav, sem imel igralce
za potovalno družbo, ki se producira po
večjih mestih. Vsem se vidi na obrazu, da
so prestali že marsikaj, ne samo na deskah
odra, temveč tudi v boju življenja. Eden je
bil na licu obvezan s črnim robcem, brčkone
ga je trgalo po čeljustih, mogoče tudi, da
je dobil neljubo potezo v kakem dvoboju.
Še bolj odcevele so videti dame. Ena, za-
buhlega brezbarvenega lica, je šetala gori
in doli, držala med dvema prstoma smodko
ter pošiljala iz ust krepke bele oblačke. Ako
bi nosila slabo obleko, bi jo imel za pro-
palo žensko. Tako pa predstavlja v igrah
skoro gotovo kako mater ali gospodinjjo, ki
imponuje s svojim globokim altom. Mimo-
grede naj dostavim, da se mi gabi ženska,

ako jo vidim kaditi. Druga, bolj mladega
obličja a velih lic in drobnih oči, ima po
moji misli vlogo prvega soprana, sprehaja-
jočega se v najvišjih legah, ki se zgubljajo
že v cviljenje ter išče prvenstva v prisiljeni
kromatiki in nenaravnih koloraturah, s »pu-
drom« pa nadomešča to, česar jej manjka
na pristni lepoti, da všečuje kavalirjem, ki
pobijajo čas pri predstavah.

Kolikokrat se norčujejo po glediščih iz
najboljših reči, in preslepljeno občinstvo
ploska; kako radi tirajo na oder duhovsko
osebo, da jo spravijo v zvezo s kakim nič-
vrednim prizorom, in nerazsodnim poslu-
šalcem je všeč. Ako bi pa postavil glumača
poleg redovnika in igralco poleg redovnice,
komu bi dal prednost, koga bi višje cenil?
Tu vživanje sveta, želja hvale, življenje brez
premagovanja, laborovi venci, tam delo za-
radi Boga, žrtvovanje iz ljubezni do bliž-
njega, molitev, trnjeva krona. Pojmi o čed-
nosti nam niso tako otemneli in vest še ni
tako zamrla, da bi ne znali več ločiti dobro
od slabega ali popolno od nepopolnega. Zato
ne moremo misliti, da bi čednosti vsaj v
srcu ne spoštoval tudi tisti, ki je sicer že
globoko propadel.

Ako prideš kdaj v Bern, ne pozabi ob-
iskati naravo-zgodovinskega muzeja (Waisen-

haus-Strasse), kjer je mnogo veleimenitnih
reči iz prirode. Med drugimi te bo posebno
zanimal bernardinski pes Barry, ki stoji
kakor živ pred teboj. Barry je bival 12 let
v samostanu vrh prehoda velikega sv. Ber-
narda (2472 m), ki pelje iz Švice na Laško.
Po tako visokih krajih je potovanje zelo
nevarno o viharjih in zametih. Zato imajo
tukaj menihi hospic, da sprejemajo popot-
nike pod streho ali jih iščejo po samoti, ako
mislijo, da je kateri opešal na potu. V po-
sebnem pomoč so jim veliki izučeni psi, ki
osledé ponesrečence in potem z raznimi
znamenji (lajanje, tuljenje, cviljenje, mahanje
z repom, nagli skoki) kažejo menihom, kam
naj gredo iskat. In ravno Barry se je tako
odlikoval v tem poslu, da ga ni bilo treba
nikdar opominjati njegove dolžnosti. Kadar
je nastopila megla ali začelo snežiti, tedaj
ni mogel ostati več doma. Nemirno je letal
gori in doli, lajal in iztikoval po potu, kje
bi našel kakega človeka, ki ne more več
naprej. Marsikoga je izkopal sam iz snega,
potem hitel naznanjat v samostan, da je dobil
reveža ter na ta način rešil veliko ljudem
življenje.

In kako tragična je bila njegova smrt,
dasiprav ga je dohitela v spolnovanju nje-
gove dolžnosti! Popotnik, h kateremu prileti

Barry, da mu pomaga iz zameta, vstreli zve-
stega Bernardinca, misleč, da ga hoče po-
pasti stekel pes. Pogumna žival torej po vsi
pravici zasluži časten prostor med zbirko v
muzeju; vrh prehoda so mu postavili spo-
minek.

Odkar je iznajden telefon, so menihi na
obeh straneh prehoda, t. j. od švicarske in
italijanske strani zgradili hišice, ki stoje v
kratki oddaljenosti ena od druge. Hišice so
zvezane s hospicem po telefonu, s katerim
lahko vsak popotnik naznani, da čaka re-
šitve. Redovniki dobro vedo, iz katerega za-
vetišča dohaja glas, in takoj se s psi od-
pravijo na pomoč.

Tudi živi medvedje niso kar si
bodi, vsak jih rad obiše v zabavo. Pojdiva
na vzhodno stran mesta in stopiva čez most
Nydeck, pa sva kmalu pri njih v takozvanem
»Bärengraben.« Ker ima Bern v svojem grbu
medveda, opaziš na veliko krajih medvedjo
podobo. Prav zato imajo meščani vedno ne-
kaj živih eksemplarov, da so toliko bolj
ponosni na svoj grb. V okroglo obzidanem
prostoru se izprehaja sedaj šest kosmatincev:
štirje starci in dva mladiča, gledaš jih od
zgoraj doli kakor v cirkusu. V sredi stojite
dve visoki smreki, po katerih plezajo na-
vzgor in navzdol, da so vse veje polomljene

Krščanski socijalci za pogodbo?

Včerajšnja številka »Pressb. Tagblatt« priobčuje z Dunaja dopis o bodočnosti avstrijskega državnega zbora ter o njega delavnosti s posebnim ozirom na pogodbeno vprašanje. Dopisnik pripada krogu dunajskih kršč. socijalnih politikov in piše med drugim sledeče: Vse je radovedno, kak bo naš položaj ob prihodnji otvoritvi državnega zbora v bližnji jeseni. Izid čeških deželno-zborskih volitev, ki se vrše takoj po kratkem jesenskem zasedanju deželnega zbora, bo več nego v jednom oziru merodajen. Tako dolgo zapostavljano vprašanje o nagodbi z Ogersko, posebno pa carinske in trgovinske pogodbe, ki morajo priti v razpravo v prihodnjem zasedanju, bodo prava poskušnja za vztrajnost našega parlamenta. Najnovejša poročila iz Nemčije o novem carinskem tarifu nalagajo zastopoma obeh polovic dolžnost edinega postopanja, ker se gre tu za nju vitalne interese. Na rešitev samo na sebi tako težavnega vprašanja nagodbe z Ogersko bo globoko vplival razvoj na Češkem. Ako dobo premoč narodno-radikalni elementi na nemški kakor tudi na češki strani, je v bližnji bodočnosti onemogočeno sporazumljenje v nagodbenem vprašanju. — Temu dopisu daje zgoraj imenovani list značilen naslov: Kak preobrat? Luegerjeva stranka za pogodbo! No, iz navedenih besed se pač še ne da sklepati to, kar je morda hotel izraziti pisec članka. Če je hotel s tem reči, da bodo kršč. socijalci glasovali za pogodbo z ogersko, kakoršno žele skleniti Mažari, se je pač grozno zmotil. Gotovo pa je, da bodo tudi krščanski socijalci glasovali za pravično nagodbo, in da se sklene taka nagodba v našem parlamentu, treba edinosti vseh strank, ker le pred jedino Avstrijo bodo imeli tudi Mažari nekaj obzira. Res je pa vsekako, da je potreba edinosti obeh državnih polovic napram nemškemu carinskemu tarifu ter napram zahtevam ostalih sosednih držav. Needinost bi morala plačati Avstro-ogerska s carinskimi in trgovinskimi nagodbami, ki bi ji bile naravnost v škodo.

Vsenemški »volkstag«

napovedujejo razna nemško-radikalna glasila za dan 8. septembra v Ašu. Ob 10. uri dopoldne se ima vršiti velik ljudski shod, popoldne oziroma zvečer pa komers. Na shodu bodo govorili: posl. Stein o delavskem vprašanju, posl. Schalk o politiskem položaju in znani junak Eisenkolb o pročiščenjskem gibanju. Zatrjuje se nadalje, da se udeležijo tega shoda tudi poslanci Schönerer, Hofer, Wolf in dr. Baureuther. Kajpada bodo skušali privabiti govornikov tudi iz rajha. Posebno značilno pa je, da bo vstop k zborovanjem dovoljen le proti vstopnicam, ki se bodo oddajale proti plačilu 20 v. Sklicatelji pravijo, da je čisti dohodek namenjen za ustanovitve nekega delavskega tajništva na Dunaju. V kake namene se porabi ostali denar, prireditelji »volkstaga« še ne marajo povedati.

in koža odrta. Tudi kopališče so jim napravili, v katerem se hlade in pljuskaajo vodo semtertje.

Ves dan imajo dovolj obiskovalcev, ki gledajo njihove burke, kako se premetujejo po bazenu, kako na zadnjih nogah stoječi prosijo jestvine ali se celo klofutajo med seboj; večkrat kateri zarjove, ako mu ni vse po godu. Vreči jim smeš samo kruh ali korenje, katerega kupiš pri bližnjem branjčevcu; občinstvu je strogo prepovedano, dajati jim kaj drugega, ker si lahko pokvarijo prebavila. In škoda bi bila vendar velika, ako bi moral vsled tega kateri poginiti, kajti živ medved se ne dobi tako lahko kakor druga žival.

Pa vrtna se v mesto nazaj, da stopiva v obče znano gostilno »Kornhaus-Keller«. V teh podzemeljskih prostorih je imela nekdanja vlada kot skrbna mati veliko zalogo žita za čas lakote, sedaj dobiš tukaj postrežbo v jedi in pijači, kakršno zahtevaš. To ni niti gosposka niti kmečka restavracija; vsakemu gostu, naj je višjega ali nižjega stanu, servirajo dobro, točno in po isti ceni, saj ima denar vsakega enako veljavo. Da, v tej kleti se bom krepčal in hladil, kadar potegne vgodni veter in me zopet zanese v Bern. (Dalje prih.)

Zbližanje čeških strank.

Pogajanja med raznimi češkimi strankami se nadaljujejo in, kakor je posneti raznim listom, ne brez uspeha. V prvi vrsti se seveda vrše dogovori med Staro- in Mlado-čehi, kot sedaj najmočnejšima češkima strankama, da se pripravita na bližnji boj z Nemci in radikalnimi Čehi. Vendar pa se je v poslednjem času pokazalo, da Mlado-čehi ne zmetujejo zveze tudi z zmernejšimi elementi v vrstah čeških radikalcev in da se v tem oziru vrše celo pogajanja s socijalnimi demokrati. Ti so baje v novjšem času jeli precej udarjati na narodnostno struno ter so nekoč celo izjavili, da pretrgajo zvezo z osrednjim nemškim soc.-dem. vodstvom. S tem so se nekako prikupili Mladočehom in poročajo se, da jim je v preosnovanem češkem narodnem svetu zagotovljeno primerno zastopstvo. Kaj pravijo k temu Staročehi, še ni znano. Vsekako je gotovo, da soc.-dem. ne iščejo zastoj potrebnih zvez. Preostajajo sedaj le še agrarci ter češko-narodni delavci, ki jih prištevajo med najbolj radikalne elemente in katerih agilni nastopi utegnejo največ škoditi Mladočehom.

Ogerski državni zbor in opozicija.

Budimpeštanski listi vedo poročati, da si ogerske opozicijske stranke mnogo prizadevajo za takojšnji sestanek državn. zbora. Te želje bi končno ne bilo težko izvesti, ker zadostuje v smislu poslovnega reda za to samo 20 podpisov, ki bi opoziciji ne povzročali prevelikih težav. Vendar pa te stranke same še niso jedine glede ostalih podrobnosti. Prepričati hočejo namreč Banffyjevo namero, da bi se za nekaj časa zistirala ustava in vladalo absolutistiški. Ker pa Banffyjev načrt menda še ni povsem dozor, in ker se v septembru že itak snide parlament h kratkemu zasedanju, se bodo opozicijske stranke končno bržkone udali in tedaj z večjo silo uprizorili boj proti nakanam vladne Banffy-Szellove stranke.

Turčija ne dovoljuje grškemu brodomu v turška vodovja.

Grška vlada je prijavila turški vladi svoj namen, da bi eno grško eskadro odposlala v turška vodovja, da obišče Smirno, Solun in predgorje Athos. Turška vlada pa je iz važnih političnih razlogov odrekla svoje dovoljenje. Med grškim odposlancem in turškim ministrom za vnanje stvari se vrše sedaj pogajanja o tem vprašanju.

Prememba sistema na Danskem.

Dansko kraljestvo je dobilo te dni, kot smo sporočili, novo radikalno-liberalno ministerstvo, s prof. Deuntzerjem na čelu. Ministerska kriza je trajala že dalj časa in ministerstvo Sehestedovo je moralo prestati v parlamentu hude boje, ker kot čisto desniško ni imelo nobene opore pri levičarjih in končno tudi ne pri desnici. Stari kralj Kristijan se je dolgo časa upiral vsaki premembi, a končno je uvidel, da se ne more izogniti neizogibni premembi. Ministerski svet je že pred več tedni vložil ostavko, a kralj je odložil odločitev in odpotoval v inozemstvo. Še le po vrnitvi v domovino je vsprejel ostavko Sehestedovega kabineta in poveril s sestavo novega ministerstva najodličnejšega vodjo levice, prof. Deuntzerja. Tega moža je kralj že poprej skušal pozvati v kabinet, a ni hotel vstopiti v mešano ministerstvo. Iz tega je tudi razvidno, zakaj grof Holstein ni postal vodja ali vsaj član nove vlade. Ponujali so mu baje končno zunanje ministerstvo, a je ni hotel prevzeti. Novi naučni minister Christensen-Stadil, drugi vodja radikalne stranke v drž. zastopu, je bil poprej ljudskoškolski učitelj. Pozneje je bil izvoljen državnim revizorjem. Finančni minister Hage je po svojem poslu veletržec in dober levičarski govornik, notranji ter trgovinski minister sta bila dosedaj urednika vplivnejših listov, novi poljedelski minister se je pa pečal dosedaj večinoma le s poljedeljstvom. Zmerne levičarje zastopa v kabinetu samo pravosodni minister Alberti. Ostala dva ministra sta vojaka in bota kot taka prav težko shajala z radikalnimi tovariši. Sicer bo pa ves kabinet imel opravka čez glavo, če bo hotel ustreči zahtevam parlamentarnih strank. Odgovornost, ki jo je prevzelo novo ministerstvo, je izredno velika, in pripravljeno mora biti na še strožjo kritiko, kot jo je sedaj vladajoča stranka rabila napram desniškemu kabinetu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. julija.

Dr. Jožef Pajek †. V Mariboru je umrl, kakor se nam je včeraj brzojavno sporočilo, dne 25. t. m. ob 1/3. uri zjutraj po kratki a mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, udan v voljo božjo, veleč. gosp. dr. Jožef Pajek, profesor morale v bogoslovnici, kanonik, kn. šk. konzistorijalni svetnik, vitez reda železne krone 3. vrste itd., v dobi 58 let. Porodil se je blagi pokojnik dne 29. julija 1843 v Konjicah, v mašnika bil posvečen 29. julija 1866, stolnim kanonikom pa je bil imenovan 20. julija 1893. Pokopan bo v svojem rojstnem kraju jutri dopoldne ob 9. uri. Svetila mu večna luč!

Prva matura v Kranju je bila od 22. do 25. julija t. l. K zeleni mizi je prišlo 22 abiturientov. Med njimi je bilo 16 srečnih, Janez Azbe iz Vrmaš pri Stari Loki je dobil odliko; 5 jih bo ponavljalo izpit po 2 mesecih, 1 je bil reprobiran za celo leto.

Umrli je dne 23. julija po dolgi in mučni bolezni pijonirske posadke c. in kr. stotnik v p. Franc Eržen. Pokojnik — rodoljubljčan — je bil brat jurista in slov. pisatelja Viktorja Eržena. Dopršivši v Ljubljani nižjo realko in potem pijonirsko šolo v Hainburgu, je dobil pokojnik prvo mesto v Lincu; a kmalu na to je bil prestavljen v Ptuj, kjer je bil imenovan poročnikom. Kot poročnik je služil nekoliko časa v Presburgu, a veliko vrsto let prebil je v Klosterneuburgu. V Klosterneuburgu je dobil najvišje priznanje za zasluge. Bil je posebno natančen v izpolnjevanju svoje dolžnosti. Pred dvema letoma pa je začel bolehati. Prosil je zopet v Ptuj z upanjem, da mu slovenska zemlja povrne ljubo zdravje, a motil se je. Uže po šestih mesecih je moral prositi za umirovljenje ter se preselil v Znojem. Stotnik Eržen bil je cel vojak z dušo in telesom, a dasi vojak, ni pozabil, da slovenske matere je sin. Blag mu spomin!

Poročila se je včeraj gđc. Ana Kollman n, hčerka tukajšnjega trgovca, z gospodom Engelbertom Busbachom, c. kr. domobranskim poročnikom. — V Brucku n. M. se je predvčeraj poročila gđc. M. Kravanja, hčerka trgovčeva, z g. Jožefom Sornikom, trgovcem iz Gorice.

V Železnikih je po smrti župana Luke Košmelja, ki je umrl 11. julija, dne 24. t. m. obč. odbor volil zopet novega župana. Ker je že od pričetka julija moral voditi obč. upraviteljstvo kot prvi svetovalec ondotni nadučitelj g. Jos. Levičnik, jih je bilo mnogo, ki bi bili radi njemu naklonili zopet župansko čast. A kdor pozna bremena, katere razni slavni uradi tako radi brezplačno nakladajo trpinom-županom, se tudi od srca rad zahvali za tako čast. In tako je storil tudi nadučitelj Levičnik, ki je že 4 dobe skušal županski med. Za župana je bil torej izvoljen g. Košmelj Franc, ondotni posestnik.

Češki turisti in kolesarji pridejo v Ljubljano 17. oziroma 18. avgusta t. l.

Imenovan je vodja tukajšnjega oddelka za agrarne operacije gozdni inšpekcijski komisar prvega razreda in inšpektor g. Mat. Riebel gozdnim nadkomisarjem.

V Krškem je umrla g. Ana Jenko.

Za petje se bodo sprejemali 14. septembra ob 10. uri dopoldne dečki od 10. do 13 let stari v frančiškanskem samostanu v Ljubljani. Zahteva se čisti glas, znanje not in nekaj intervalov. Za trud se zagotavlja pecem obed in večerja.

Sestanek trgovskih nastavljenecv je bil dne 20. t. m. zopet prav dobro obiskan. Na dnevnem redu istega je bil zopet nedeljski počitek trgovskih nastavljenecv, posebno pa se je obravnavalo, kako naj se doseže isti. Po dolgi debati sta bila stavljena dva predloga in sicer je bil prvi, da naj priredi slovensko trgovsko društvo »Merkur« skupni sestanek trgovcev in trgovskih nastavljenecv, na katerem sestanku bi se skupno določilo tako glede nedeljskega počitka, kakor glede omejitve delavnih ur med tednom, drugi predlog pa je bil, da naj skliče slov. trg. društvo »Merkur« javen shod, na katerega naj se še posebno povabi trgovce in njih nastavljenec; razpravljalo bi se o nedeljskem počitku. Večina navzočih je bila za drugi predlog, ter je tudi ta končno obveljal, posebno z ozirom na

to, ker so govorniki naglašali, da je potreba, da se tudi občinstvo pouči o položaju trgovskih nastavljenecv. Temu je sledilo poročilo gospoda Dobriča, trgovskega nastavljenca veletvrdke g. Vaso Petričiča. G. Petričič se je izjavil nasproti svojim uslužbenecem, da nima nič proti nedeljskemu počitku, nasprotno, da je on pripravljen zapirati svojo trgovino ob nedeljah, ako bodo vsi ostali trgovci zapirali. To poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje. Konečno so navzoči sklenili, da bodo prirejali toliko časa sestanke, dokler ne dosežejo 1. popolnega nedeljskega počitka in 2. omejitve delavnih ur. Dan za prihodnji sestanek se je določil zopet na soboto, to je dne 27. t. m.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« vabi vse svoje člane in po njih vpeljane goste k sestanku, kateri bode v soboto dne 27. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih (»Narodni dom«). Na dnevnem redu tega sestanka je razgovor o zadnji seji trg. in obrtne zbornice glede točke o uvedbi nedeljskega počitka v trgovskem obrtu; nadalje se bode razgovarjalo o omejitvi delavnih ur med tednom in o nedostatkih trg. gremija. Z ozirom na važnost točk dnevnega reda nadeja se omenjeno društvo najobilneje vdeležbe.

Licealna knjižnica se preseli začasno v muzej »Rudolfinum«, ker se bode stara gimnazija podrla.

Ponesrečen nabiralec planinskih cvetk. Železniški čuvaj Jožef Dežman iz Žirovnice je našel na Stolu moško truplo, od katerega se je meso že odločilo. V mrtvecu so spoznali nabiralca planinskih cvetk Šimna Kralja iz Sp. Gorij. Truplo je skoro gotovo ležalo na Stolu že celo zimo.

Nesreča. Starka Marija Boštjančič iz Breznice, okraj Radovljica, je peljala te dni v vozičku petletnega otroka Marije Bohinjec ter je z vozičkom zadela v neko lesovje s tako silo, da je otrok padel iz voza in v par urah vsled dobljenih poškodb umrl.

Islet kamniške podružnice »Slovenskega planinskega društva na Meninoplanino« se preloži, ker je v nedeljo 28. t. m. otvoritev Tomčeve kočice na Begunjski.

Osebnosti v Štajerskega. Župnijo na Koblju na Spodnjem Štajerskem je dobil č. g. kapelan pri Novi cerkvi Anton Kolar. — Davkarski adjunkt v Mariboru gospod Alojzij Kovarčič je imenovan oficijalom, davkarski praktikant g. A. Schöch v Mariboru pa adjunktom. Davkarski adjunkt g. Ferd. Hausen iz Hartberga in g. Franc Stadler iz Slov. Gradca sta prestavljena v Maribor, davkarski praktikant v Mariboru gosp. Alojzij Kauvorski je prestavljen v Radgono.

Zaupni shod štajerskih rodoljubov se bode vršil še le v drugi polovici meseca avgusta v Mariboru, najbrže dne 23. avg. Razgovarjalo se bode o celim političnem in gospodarskem programu štajerskih Slovencev. Vabila za osebe se bodejo v kratkem razposlala.

Volivne shode bodeta imela državni poslanec dr. Ploj in dež. posl. dr. Rosina dne 28. julija popoldne ob 3. uri pri Sv. Juriju na Ščavnici v gostilniških prostorih g. Martina Slana; dne 4. avgusta po večernicah v Križevcih pri Ljutomeru, za ormoški okraj se bode še naznanil kraj zborovanja.

Nova iznajdba Gospod Jos. Peitler, učitelj in šolovodja pri Sv. Jerneju nad Muto, je izumil nov sedež, ki je tako praktičen, da preseza vse doslej znane sisteme. Posebno pripraven je za šolsko klop, pa tudi za gledališča. Ker namerava izumitelj dobiti na svojo izvrstno iznajdbo patent, ne sme se še sedaj natančneje opisovati.

Iz savinjske doline. Kakor večinoma povsod tako tudi v savinjski dolini letos ne bode sadja, pač pa vinske gorice obetajo izvanredno bogati pridelek; tudi breskve v vinogradih se šibijo sadja. — Postavilo se je letos zopet mnogo strelnih postaj. Tako je občina trg Žalec ustanovila štiri nove strelne postaje proti toči v ravnini na polji. Občina Petrovče drugo postajo med vinogradi v Brnici. Tako imamo ob bližajoči se nevihti celi strelni manever.

Duhovske zadeve v celovški škofiji. Č. g. Janez Quitt, doktor bogo- in modroslovja, prefekt v Marjanišču, je imenovan za knežskoškofijskega ordinarijatnega

tajnika. — V stalni pokoj sta stopila č. gospoda župnika Gregor Payer v št. Štefanu na grobniskem polju in Jan. Wagner v Karnskem gradu. — Nameščeni so č. gg. novomašniki kot kaplani: Arnuš Ivan v Šmohoru, Netušil Avg. na Zg. Beli, Pichler R. v Saksenburgu, Rešer Josip v Greifenburgu, Wohlandt K. v Lipi nad Saksenburgom. — Prestavljeni so č. gg.: Fr. Gütl, kaplan v Šmarju, za provizorja v Innerteuchen; Jan. Šnedic, provizor v Innerteuchen, za provizorja v št. Peter pri Grabstanju; Jos. Brabenec, kaplan na Zgornji Beli, v Šmarje; Jos. Schivitz, kaplan v Greifenburgu, v Pliberk; P. Sorger, kaplan v Saksenburgu, v št. Peter pri Kačjem dolu; H. Pietschnig, kaplan v Pliberku, za provizorja v Knezovo; K. Plaš, kaplan v Škocijanu, v Kotarčeh; V. Polanec, kaplan v Kotarčah, v Skocijan. — Za dekanijskega svetovaleca šmohorske dekanije je izvoljen č. g. Anton Pelnač, župnik v št. Štefanu ob Zili. — Za župnika v Smihelu nad Pliberkom je imenovan vč. gosp. Fr. Marinig, župnik na Mostiču; za župnika v Osojah č. g. L. Franta, provizor v Kamingu. — Razpisana je do dne 29. avgusta župnija Zgornja Bela.

Imenovanja. V stolnem kapitelju krške škofije v Celovcu so od cesarja imenovani: Stolni školastik preč. g. Karol Elsler, stolnim dekanom; korar preč. g. dr. Ant. Müller, stolnim školastikom; kn. sk. dub. svetnik in župnik na Radišah, preč. g. Jož. Vidovic, korarjem. C. gg. Ant. Müller in Jož. Vidovic sta Slovenca.

Novi dekliški meščanski šoli dobé po sklepu koroškega deželnege zbora še letos v Velikovecu in Volšbergu. Otvorijo jih v jeseni s prvim razredom. Meščanski šoli za fante v imenovanih mestih že obstojita. Z ozirom na slabo gmotno stanje dežele se mora pač o novih šolah reči: Kaj pa je vaju treba bilo?!

Letovičarji na Jezerskem. Češka kočar na Ravneh, katera se mora po svoji udobni uravnavi brezdvomno prištevati prvim planinskim kočam, že letos, drugo leto odkar stoji, privabi mnogo tujcev v naše planinske kraje. Mnogo tujcev se je tu nastanilo za dalje časa, da si v dobrem planinskem zraku odpočijejo. Izmed došlih naj imenujemo nekaj imen p. n. gg.: dr. Prahenksy z družino, učiteljica Roza Bayrova, zdravnik dr. Klička z materjo, profesor dr. Chodounsky, okr. zdravnik dr. Kulhavy, vsi iz Prage; profesor dr. Kostelnik iz Plzna; notar dr. Kremel iz Libohovice; vitez de Nauta z družino iz Pulja itd.

Samo materinščine ne . . . ! Celovski »Mira« poroča: V ponedeljek dne 15. julija je nastopila v neki celovski gostilni neka pevska družba, obstoječa iz treh žensk in enega gospoda. Peli so prav dobro razne narodne pesmi: laške, grške, rumunske, nemške. Pevec izjavil so, da znajo peti v 7 jezikih, a da so rojeni Slovenci, doma iz kamniškega okraja. A slovensko prepevati, katero zakrožiti tudi v svoji materinščini, si niso upali! Le končno so dodali pesmico: »Tiha luna«. Občinstvo jo je odobraval, samo v nekem kotu je nek predrznež začel žvižgati. — Torej Slovenec sme peti v vseh mogočih jezikih, katerim se je s trudom priučil; samo slovenščine, ki mu jo je učila draga majka, ne sme upotrebovati. Veljati sme za vse, magari za Kitajca ali Japonca, le to se ne sme pokazati, kar ga je vstvaril dobri Bog — Slovenca! Je-li treba še drugih dokazov za žalostno naše stanje?

Koroške novice. Volilo. Rajni klošterski župnik, č. g. Fran Korman, volil je v svoji oporoki družbi sv. Cirila in Metoda 200 K. Blagemu pokojniku bodi mili Bog plačnik! — Modras je pičil dne 17. t. m. na Komeljno blizu Pliberka kmeta po domače Figota; ta je namreč nalagal na voz suho steljo, v kateri je bila skrita strupena žival. Ker so mu roko hitro povezali in poklicali tudi zdravnika, bo najbrže okreval, kar je tem bolj želeli, ker bi ponesrečeni sicer zapustil mlado ženo s peterimi otroci. — Cerkvene tatvine. Na več krajih so nepobožni uzmoviči v zadnjem času obiskali cerkve, ne da bi molili, marveč da izvrše razne zločine. Dne 7. jul. je hotel tat izprazniti nabiralno pušico v

št. Rupertu pod Celovcem, a ni se mu posrečilo. Dne 15. pa je prišel zopet, s silo odprl in poškodoval močno železno pregrado ter ulomil pušico, katero pa je bil cerkovnik izpraznil ravno dan prej, a v nji našel celih 40 beličev! — Dne 16. je nek ropar v gosposvetski cerkvi, in sicer opoldne, s silo ulomil v tri nabiralnice, na dveh drugih pa poškodoval ključavnice. — Dne 14. t. m. je tat izpraznil dve cerkveni pušici v Vrbi. Razbil je eno železno pušico, drugo je odprl. Sodi se, da je tatvine na vseh teh krajih izvršil eni in isti lopov. Ni izključeno, da bo še drugod poskušal svojo »srečo«. — Prihodnji tečaj na šoli za babice se prične dne 1. oktobra. Za tečaj se odda 6 štipendij po 125 K. Prošnje je vložiti do koncem avgusta. — Po zadnjem uradnem izkazu z dne 17. t. m. je svinjska kuga razširjena po občinah: št. Peter pod Celovcem, Poreče, Stari dvor pri št. Vidu, Hörzendorf, Krka, št. Janž na Mostiču, Rabing, Sörg, Bitinje, Tolsti vrh, Libuše, Prevalje. — Nemški »burši« imajo dne 28. julija shod v Podgori. — Na Višbergu bodo napravili novo planinsko kočjo. Z delom so že pričeli. Tudi so napravili na goro novo pot, ki je dolga 2640 m. — V Beljaku je dne 13. jul. padel izvošček Jakob Pristauer s poda tako nesrečno na dvorišče, da je kmalu potem umrl. Ponesrečenec je bil 49 let star in zapustil dvoje nepreskrbljenih otrok. — V Pulstu je zgorelo 10letno slaboumno dekle C. Robinik. Po noči je napravila ogenj in si užgala obleko. — Odbor c. kr. kmet. družbe je v svoji seji dne 26. junija podelil med drugim sledeča darila za umno sadjerejo, in sicer gg. učiteljem: M. Stisen na Vratih 50 K, M. Ožgan v Škocijah, J. Privasnik pri Sv. Primožu, N. Leks v Grabstanju, A. Mihorl v Maloščah, H. Schiestl v Sp. Dravogradu, J. Klein v Rožku, vsak po 40 K. — Srebrno svetinjo za pridno službovanje onih poslov, ki služijo že nad 20 let pri enem in istem gospodarju, so dobili: U. Bodiš in št. Kogelnik pri grofu Thurnu v Pliberku (vsak 20 let); Marija Petrovnik pri baronu Helledoru v Lipici (30 let). — Romarski vlak na sv. Višarje bo vozil 11. avg. opoldne iz Mostiča in naslednji dan nazaj. Procesije se udeležijo župnije velikovške okolice. Vožnja stane za sem in tje le 2 K 84 h. Oglase sprejema do konca tega meseca g. župnik Treiber.

Beljaške toplice je obiskal železniški minister pl. Wittek s sestro. V Beljaku so ga slovesno sprejeli.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi je imela od novega leta sem za žito 47.076 kron sprejemkov. Žita se je prevzelo za 35.188 kron.

Novo slovensko društvo v Trstu. Pri sv. Jakobu v Trstu se je ustanovilo društvo slovenskih goslarjev. To društvo bode imelo prvi koncert dne 4. avgusta na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu.

Zopet dve stavki. V Nabrežini so pričeli stavkati vsi klesarji, ker jim gospodarji niso povišali plače. Mej klesarji je tudi mnogo Toenniesovih delavcev. — V Podgori pri Gorici je ustavilo v ponedeljek v ondoini celulozni tovarni delo kakih 30 delavcev, ki so likali les. Vodstvo »slovenskega katoliškega del. društva« se je obrnilo do tvorniškega vodstva, pa tudi do c. kr. glavarstva v Gorici s prošnjo, naj se krivice odpravijo. Kakor nam poročajo, šli so predvčerajšnjim vsi delavci, razun enega, zopet na delo. Vodstvo jim je povišalo na 2½ kr. pri metru.

Umrli je v Vel. Dolu pri Komnu na Krasu osmošolec Evgenij Šček.

Balon vzrok požara. Iz Trsta se poroča, da je padel papirnat balon v občinski gozd v Trebčah, vled česar je nastal požar, ki se je razširil po travi in borovih kakih tisoč kvadratnih metrov na široko. Došli gasilci iz mesta so ogenj pogasili.

Zrakoplov. Dne 22. junija so se pripeljali po zrakoplovu štirje častniki z Dunaja in so se v Pamečah pri Slov. Gradcu spustili na tla. Odpeljali so se z Dunaja ob sedmih zjutraj in ob dvanajstih so bili že na mestu. Ko so jih ljudje v nebotični višavi zagledali, so mislili, da je to velika ptica, in so — streljali nanje! A brezuspešno je bilo vse streljanje, nobena puška ni nesla

tako visoko. Ko so se zmiraj bolj bližali zemlji, tedaj pa je groza in strah spreletela vse prebivalce. Mislili so, da je prišel sam Antikrist.

Roparji. Poročali smo, da so neznani roparji oropali cerkve v št. Petru, Nadenjem selu in v Kozelah, potem pa šli ropat v Istro, kjer so oropali župno cerkev v Hrušici. Oropali so potem še župno cerkev v Šapijanah in kapelico v Jelšanah in v Rožicah. Na to so se zopet vrnili v Hrušico, kjer so hoteli odpreti vrata kapelice Matere Božje, kar se jim pa ni posrečilo. Neko noč so roparje prepodili od cerkve v Obrovu, a posrečilo se jim je ulomiti v kapelico sv. Antona pod Hrušico, kjer so iz nabiralnika vzeli nabrano miloščino. Neki capin je v potoku blizu Podgrada napadel perico. Ravica je baje na smrt bolna radi prestanega strahu. Pretekli dni so jednega roparja zalotili v cerkvi raški prav blizu Podgrada. Na Kozijanah v brkinskih hribih so vaščani prijeli postopača in ogleduha pri cerkvi in ga izročili orožnikom. Tudi nekega drugega lopova so prijeli, ki je strahovito preklinjal Boga in Mater božjo. Ljudstvo je jako razburjeno.

Korist streljanja proti toči. Dne 8. t. m. so pokrili strašni oblaki vso buzetsko okolico v Istri. Vse strelne postaje so začele streljati, izvzemši dve; čim je na vseh postajah padel le dež in le kako zrno toče vmes, je v onih dveh krajih, kjer niso streljali, padala suha toča, ki jim je uničila pol sadu. — Pri postaji Flabetič ni padala toča, dokler so streljali; potem pa se je strelec ustrašil groma in strele ter je zbežal domov. Takoj je začela padati toča.

Neuročljive pošiljke. Naslednje poštne pošiljke, katerih pošta ni mogla vročiti, se nahajajo pri poštne ravnatelstvu v Trstu: Trst Franz Unger Wehsee, Rohs Amerika, Trst Eredi di G. Kurtić Macarsca, Trst Ettore de Bernard Pulj, Trst Giorgio Sferza Carigrad, Trst Giovanni Fiore Friedenau, Trst Leopoldo Unterreiter Zuerftein (Transval), Trst Anton Biert Milan, Trst Pierina Fabbri Montalban, Trst Mahorčić Naklo, Trst Antonio Candussi Barcelona, Trst Eckstein et Friedmann Dunaj, Trst Cecilia Bar. de Rittmeyer Trst, Trst Emilio Raicevich Budimpešta, Trst Carlo Baner Carigrad, Trst Angiolina de Luzemberger Cer vinjan, Trst Ana Siberch Pulj, Trst Carlo Dett. Comm. de Setzerz Dunaj, Trst Unfall-versicherungs Gesellsch. Dunaj, Trst Enrico Moraldi Cosenza, Trst Rudolf Maas Grac, Opatija Graf Emil Bawarowsky Opatija, Opatija Franz Lechner Dunaj, Pulj Giovanni Penso Pulj, Pulj Mariane Sumann Dunaj, Gorica Oskar Tikatsch Feldbach, Gorica Julianna Glauninger Gnas, Gorica Cav. Ludovico Mansi Napoli, Gorica Ferdinand Biber New-York, Gorica Fr. Ondriček Dunaj, Poreč Stefano Terzolla tu Luca Villanova, Gorica Oscar Tikatsch Mürrzuschlag, Mošenice Antonio Barkovich Buenos - Aires, Kamnik-Ljubljana Kathi Rainer Dunaj, Ljubljana Fani Zutan Spodnja Šiška, Ljubljana Fanny Misch Dunaj, Ilirska Bistrica Paul Verh Buje, Rudolfovo Anna Recel Gorica, Črnomelj Joseph Jeremann Puello Colo, Mokronog Franz Košir Trifail, Krško Josefina Gabron Zagreb, Kamnik Kathi Rainer Dunaj, Medvode Rudolf Visnovaz Herten, Sagraдец Fuzine Franz Persina Butte, Montan, Rekek Janas Skerl Belišče, Janina Panait Kiriasi Bukarest, Ljubljana Martin Kaupus Ladvokav pri Celju, Nova vas Gertrud Lobe Ljubljana, Preserje Josef Persin Prevole pri Preseerju, Opatija Ferdinand Posch Dunaj. — Število v preteklem mesecu uničenih navadnih pošiljatev 3225.

Stephenson se zove pevsko društvo dunajskih krščansko-socialnih železničarjev. Isto šteje 350 izvršujočih članov. Društvo poleti 3. avgusta letos v Solnograd. Vožnja z Dunaja v Solnograd stala bode samo 6 K tje in nazaj. Izletu prijavljenih je 700 izletnikov. Društvo namerava poleteti drugo leto v Benetke, mej potom ostane jeden dan tudi v Ljubljani.

Dober svet. Z ozirom na neugodne razmere pri marsikaterih obrtjih in službah so sklenile nekatere katoliške družbe v Monakovem za letos opustiti takozvane vrtno veselice in zabave. Liberalna monakovska »Allgemeine Zeitung« k temu pripominja: »Mi le želimo, da bi to postopanje katoliških družb posnemali tudi drugi. Pri našem uredništvu se množe dan za dnevom tožbe o neugodnih službenih trgovinskih in obrtnijskih razmerah, ne glede na sodnijske obravnave, ki nam kažejo slabo stanje gospodarskih razmer. Poleg tega nam dohajajo dan na dan celi kupi vabil raznovrstnih družb na vsakate mogoče in nemogoče veselice, da se pač mora človek vprašati, kje se jemlje denar, ki je potreben za pohanjanje po takih večinoma nepotrebnih shodih. Naj se vendar poneha s takim početjem, dokler ni prepozno.« To velja tudi za mnoge druge kraje, mesta in vasi.

Katoliška cerkev na Cetinju se je že pričela graditi. Pretekli teden so položili temeljni kamen.

28.000 novih poštних uradov. Ogerski trgovski minister namerava v vseh ogerskih krajih, ki imajo najmanj 300 duš, upeljati poštne urade. Vseh takih novih poštних uradov bi bilo 28.000.

Društva.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico) priredi v nedeljo 28. julija ob 3. uri popoldne svoj letni občni zbor v gostilni »pod Lipo« g. Mihaela Paula p. d. Voja v Puhmi. Spored: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Slavnostni govor g. dež. posl. Fr. Grafenauerja. 4. Razni govori in volitev odbora. 5. Prosta zabava z igro »Svoji k svojim«. 6. Petje in druge zanimivosti. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Darovi.

VIII. Izkaz darov za pogorelce v Kropi. Janez Mikš za faro Trstenik 10 K. Jan. Karlin, župljani iz Smlednika, 28 K. Alojzij Domicelj iz Zagorja 10 kg. obleke, J. D. iz Ljubljane 10 K, Fran Kummer, dekan v Škofji Loki, nabral 46 K, župni urad v št. Rupertu 30 K, župni urad Mar. D. v Polju nabral 85 K, J. Gerčar, župnik v Dobu, 40 K, župni urad v Kokri 12 K, župni urad v Boh. Bistrici 29 K, župni urad v Logatcu 15 K, župni urad v Blokah nabral 33 K, Alojzij Stare, blagajnik, izvanredna zbirka delavnih udov Vincencijeve konferenoe v Ljubljani 50 K, župni urad v Šmarjeti 12 K, župni urad v Loškem potoku 30 K, župni urad v Planini (Notr.) 21 K 40 h, župni urad v Žabnici (J. Dernovšek) 20 K, župni urad na Colu (Fr. Košir) 12 K 45 h, Andr. Petek, župnik pri Sv. Križu, 16 K, Šimen Zupan, župnik, 2 K 20 h, Jan. Sevar, župnik, 10 K, uredništvo »Slovenca« 60 K 60 h, Ivan Soukup v Stari Oselici, župljani, 24 K, fara Kamnik 20 K 50 h, O. O. 10 K, župni urad v Leskovici 10 K, župnija Uae 10 K, Maks Brunner 4 K, Anton Krisper zavitek čevljev, M Poč nabranih 22 K, Dr. J. J. Binder 2 K, M. Kastner 8 K, Jožef Novak v Poviru pri Sežani 6 K. J. Zupančič v Smihelu pri Žužemberku, zbirka 9 K, M. Arko, dekan, zasebno nabral 50 K, Ivan Zagorjan, župnik v Radečah pri Zidanem mostu, nabranih 12 K, Karol Ceme, župnik, nabral 16 K 53 h, Ivan Saksar, župnik v Hotedršici, nabral 26 K 60 h, trgovina »Merkur« (Peter Majdič) v Celju 25 K, po Jos. Ožuri, županu, vrli Osilničarji 42 K 14 h, Marija Uršič v Medvodah nabranih 4 K, župni urad pri Sv. Jakobu ob Savi 10 K, J. Schmidt, tovarnar, vagon apna, Klub slovenskih bicklistov »Ljubljana«: Dr. Ivan Jenko 10 K, Milan Levstek 5 K, Žužek Fran 10 K, Ivo Devčić 3 K, Blanche Vežić 2 K, Hinko Brilli 1 K, Mühlbauer Avg. 4 K, Grasselli Prokop 3 K, Prosenec Josip, 3 K, Lukan Frid. 2 K, Souvan Feri 3 K, Skrabar 1 K, Kavčnik Iv. in Cecilija 10 K, Gombač Fran 2 K, Barle Fran 2 K, Fugina Oroslov 1 K, Frelih Ivan 2 K, Ubald pl. Trnkoczy 5 K, Zor Zvonim. 2 K, Gričar in Mejač 5 K, Leo Souvan 2 K, Schaffer Jurij 1 K, Pavlin Fran in Marija 10 K, A. Klinar 2 K, J. Ciuha 2 K, Neimenovan 1 K, Garbas Fran 1 K, Gogola Janez 2 K, Kavčič Edmund 2 K, Dečman Anton 10 K, Vernik Alojzij 1 K, dr. Kušar Josip 2 K, Mikusch A. 2 K, Vodnik Alojzij 8 K; gospa Šešark nagrado za prodajo vstopnic 4 K, uredništvo »Slovenca« 39 K 2 h, Ivan Belec, župnik v št. Martinu v Istri, 10 K, Fr. Mekinc, župnik v Ihanu, s farani 8 K, duhovščina s farani v Kostanjevici 22 K, N. N. v Dolini pri Trstu 1 K, Anton Žnidaršič, župnik v Osilnici, 5 K, J. Ožura, župan v Osilnici (v drugič) 12 K 40 h, župni urad v št. Jerneju 19 K, G. Vilman v Kolovratu zbirka 12 K, župni urad v Smartnem pod Šmarno goro 10 K, župni urad na Brezovici pod Ljubljano 27 K, Jak. Mrak, župnik v Naklem, nabral 19 K 20 h, župni urad v Dolu pri Litiji 16 K, farni urad na Studencu 12 K, farni urad v Šmartnem 10 K, farni urad v Predosljih 25 K. Bog povrni vsem darovalcem!

Za odbor:
Hoenigman, načelnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Žabnice, 26. julija. Župnik Luka Selnik v Ovejvsi je v četrtek umrl.

Praga, 26. julija. Glasila radikalnih Čehov proglašajo vesti o kompromisu med radikaleci in Mladočehi za prihodnje deželnozborske volitve kot neresnične.

Carigrad, 26. julija. Trdi se, da je ruski veliki knez Mihajlovič za časa svojega tukajšnjega bivanja pripravil sultana na proglašenje neodvisnosti Bolgarske in na združitev Krete z Grško.

Petrograd, 26. julija. Ruska brzojavna agentura javlja, da bo ruski minister zunanjih poslov Lambsdorff posetil svojega francoskega tovariša Delcasséa in da hoče ob tej priliki obiskati grofa Bülowa in grofe Goluchovskega.

London, 26. julija. Včeraj je obiskala mesto grozna nevihta, ki je trajala več ur. Meji gromom in bliskom je lilo neprenehoma. Voda je tekla v potokih in udrila v nižje ležeča stanovanja.

London, 26. julija. „Standard“ poroča iz Novega Jorka, da se bo vsled dolgotrajne suše pridelalo polovico manj kornu, kot prejšnja leta.

London, 26. julija. Reuterjev urad poroča: Glasom poročil iz kitajskih virov so vstali v jugozahodnem delu Mandžurije porazili kitajske in ruske čete. Razdrli so tudi brzojavno zvezo.

London, 26. julija. Iz Amsterdam se javlja: Na Angleškem razširjeno mnenje, da je Stejnovo upanje na posredovanje Evrope prazno, ima mnogo nasprotnikov. Nekateri domnevajo, da bo Holandska prej ali slej z dvema ali več vlastmi v pripravnem času pred angleško vlado stopila s posredovalnimi predlogi.

Odprt odgovor na odprto pismo g. ravnatelja Gust. Pirca v „Sl. Nar.“

II.

O dopisu z dne 16. junija pravi gosp. Pirc, da kar mrgoli samih lažij in obrekovanj. Tam so bile omenjene govorice o podporah za planine, katere bi dobili, če izbršijo sirarce iz kmet. društva v Srednji vasi. Te govorice so se razširile posebno po prihodu g. Pirca o Binkošti. Gosp. Pirc se je mirno prosil, da naj sam pove ljudem resnico. To je jedro vsega dopisa. Vse to je „čisto podla laž, budalosti, zlagano“. V odgovor sledeča dejstva.

1. G. ravnatelj je bil o Binkošti na počitnicah pri Boh. jezeru in je iz svoje vile videl binkoštni ponedeljek veličastno procesijo za sveto leto, ki se je ob obalah jezera vila proti sv. Duhu. V istem tednu je pa bila v „Novicah“ priobčena notica, da Bohinjci ne bodo mogli prenesti nevarnosti vsled železnice, ker so prepobozni. Če je g. ravnatelj to notico pisal, ne vem.

2. Sirarnica pri Fužini je bila vpisana v društvo meseca januarja. Do Binkošti ni bilo nikdar govorjenja, da se mora izbrisati. Po Binkošti je precej nastala po celi Fužini govorica, da se izbris mora izvršiti, ker drugače ne bo podpore. Odkod to govorjenje? Od mene gotovo ne, ker bi tega prikriti ne mogel, od kmet. društva tudi ne, ker je bilo naperjeno proti njemu.

3. Vled tega govorjenja je imela sirarnica pri Fužini 6. junija na praznik sv. R. Telesa občni zbor s programom: izbris iz kmet. društva, z omenjeno motivacijo.

4. Dne 9. junija je bil načelnik sirarnice pri lanskem načelniku, da more precej izbrisati sirarnico, če ne bo tožba.

5. Dne 12. junija je imel odbor lanski in letošnji svojo sejo iz istega namena. Ko sem sam nekaterim odbornikom zadevo pojasnil, je bila zahteva takrat odklonjena.

6. Načelnikov namestnik je bil pri meni menda 19. junija in mi pravil, da mu je načelnik pripovedoval o pismu, ki ga je ravno dobil. Tam se obljublja nagrada 300 kron precej, ko se izvrši izbris iz kmetijskega društva. Podpisan je baje G. Pirc.

7. Govorice o tem pismu so bile precej znane po celi Fužini. Po meni se gotovo niso razširile.

8. Dne 9. julija je bil zopet občni zbor iz istega namena.

Sel sem sam zraven. Tu sem moše očitno vprašal, ali je bilo govorjenja o podporah ali ne.

Vsi zbrani može so potrdili, da se je res govorilo povsod. Ko se je govorilo o Vašem pismu, ni niti eden rekel, da je resnica pisana. Podžupan Janez Logar je pa pridejal: „Saj teh časopisov noben ne bere“. Načelnik je menda pokazal pismo vsem odbornikom. Kdo ga je pisal in kaj je notri, ne morem trditi. Ali sem torej v dopisu trdil neresnico? Sam sem pravil možem pri Fužini, da bodo od najbolj kompetentne strani zvedeli resnico zaradi podpor, da bo enkrat konec temu hujskanju, kar je bil edini namen dotičnemu dopisu. Če ste sami govorili ali ne, jaz tudi ne vem, in nisem nikjer trdil.

III.

Gospod ravnatelj Pirc jako ljubi kmetijsko društvo v Srednji vasi, ki je prosilo in dobilo državno podporo 600 kron. Gosp. Pirc to omenja v svojem pismu: „Srednjevaška zadruga je prosila svoj čas za državno podporo, v kateri je popisala svoje lepe za mlekarstvo zidane (sicer neporabne) prostore (odkod to veste, ker jih niste nikdar videli?) in je dodalo celo načrt teh šentano dragih prostorov. Če ni kmetijsko društvo še dobilo izplačane podpore za mlekarstvo v letu 1900, je samo krivo, in name krivdo zavračati je čisto navadna lumparija.“

Pri prvem dopisu je bil glavni argument, da ne morejo vsi nositi brez druge obveznosti. Sedaj, ko smo neresnico prvega dokazali, je pozival drugi, poprej le mimogrede omenjeni vzrok na prvo mesto: „da se izplača, kadar se bo mlekarstvo kmetijskega društva združilo z že omenjeno mlekarško zadrugo v Srednji vasi. Dokler tega pogoja ne izvršite, in dokler družba ne dobi druge naloge, Vam glavni odbor prav gotovo ne bo izplačal podpore. Vse, kar o tem pišete in zavijate, je čisto navadno hujskanje.“

1. Najprej se nam čudno zdi v kmetijskem društvu, da gospod ravnatelj govori v imenu celega odbora kmetijske družbe, dasi ravno ni dobilo društvo nobenega podobnega sklepa ali določbo c. kr. kmetijske družbe. Dosedaj smo mislili, da je gospod ravnatelj le uradnik, le eksekutivni organ celega odbora.

Tu pa se gospod ravnatelj pokaže kot vsemožni tajnik. To je na vsak način nekaj novega!

2. Niste zanikali, gospod ravnatelj, da ste podpisane pisali že pred dvema letoma, da ne bo kmetijsko društvo v Srednji vasi nikdar nobene podpore dobilo. Torej je gotovo resnica, o čemer se morete še vedno prepričati.

Ali je to tudi hujskanje?

3. Ministerstvo samo gotovo ne pozna naših razmer tako natančno, da bi samo dalo dotično zahtevo. Glavarstvo, ki je bilo nam naklonjeno in je našo prošnjo priporočalo, skoro gotovo tudi ne. Bržkone je prišla prošnja na kmetijsko družbo na poizvedbo, da naj izreče svoje mnenje. Izmed gg. odbornikov kmetijske družbe pa komaj kateri pozna naše razmere natančno, da bi vedel, kakšne so sirarnice in koliko je v njih prostora.

Opravičeno je torej mnenje, da je dotična zahteva prišla vsaj deloma od Vas, ko ste vedeli, da je izpolniti ne moremo.

Znano Vam je dobro, da so prostori sirarnice v Srednji vasi že sedaj pretesni. Kam naj bi postavili velike stroje za izdelavo surovega masla, gospod ravnatelj, povejte, kam? Vedeli ste, da so Srenjani tri do štiri mesece več v planinah, kakor drugi, in to v najboljšem letnem času. Ko to navajamo, čisto navadno hujskamo. Prvotno smo mislili napraviti društveno mlekarijo v društvenem poslopu. Ker je ministerstvo zahtevalo, da se mora ta panoga ločiti od družega društvenega delovanja kmetijskega društva, smo bili prisiljeni vkljub lepim prostorom v naši hiši postaviti mlekarijo na Češnjico, ker drugače ne bi nikdar dobili podpore. C. kr. kmetijska družba, kateri smo morali dokazati izpoljene pogoje, bi rekla: Saj ni ločeno mlekarstvo, podpore ne dobite, ker delate vse v isti hiši. Gosp. ravnatelj pa piše: „Zadruga je prosila za dr-

žavno podporo; v prošnji je popisala svoje lepe, za mlekarstvo zidane prostore...“ Sedaj pa naenkrat tako nasprotje s to prošnjo! „Strast je slepa!“ Res, strast je slepa, pravimo tudi mi. Gospod ravnatelj, veste ravno tako dobro, kakor vsak Bohinjec, da poslopje kmet. društva ni istovetno s sirarnico v Srednji vasi. Mlekarsko društvo v Srednji vasi ima svoje poslopje, kmetijsko društvo tudi svoje kakih sedem minut oddaljeno poslopje.

Za druga sama je popolnoma primerna za mlekarijo v vsakem oziru in ima priprave prostore. Zaradi zahteve ministerstva smo morali to opustiti. Sirarna v Srednji vasi je za tako napravo čisto nemogoča. Ko eno s čisto drugim vedé zamenjavate, se more seveda pričakovati očitno nemožnost. Mi samo vprašamo: Ali je to pošteno?

Nadalje se piše: „Prav infamna in premišljeno izrečena laž je laž „Slovenca“, da je kmetijska družba katerikrat pisala, da se mlekarjam v Češnjici, Srednji vasi in Fužini ne more dati podpore, ker so jo že prej dobile. Jaz ne vprašam hinavsko, Bog si ga vedi, odkod ta laž, ampak naravnost rečem: od vas, lopovov in hinavcev, ki hočete ljudi proti meni hujskati!“ Res, jako inteligentno!

Kolikor se spominjam, so bile dotične besede zaradi podpor v pismu kmetijske družbe v Ljubljani, na katerem sta bila podpisana: Witschl in G. Pirc. Pismo sem naprej poslal in upam kmalu dokazati resničnost, ko ga nazaj dobim, da bo mirna Bosna.

Anton Oblak.

(Konec prih.)

Umrli so:

V bolnišnici:

21. julija. Marija Šavs, delavca hči, 4½ leta, skarlatica.

22. julija. Jožef Jeras, dninar, 47 let, jetika.

23. julija. Alojzij Planinšek, posestnik, 32 let, pyleonephritis chron. sepsis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

#	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetevi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
25	9. zveč.	732.8	20.4	brezv.	jasno	
26	7. zjutr.	733.6	17.9	sl. svzh.	jasno	0.0
26	2. popol.	732.6	25.6	sr. zah.	sk. oblac.	

Srednja večerajšnja temperatura 21.5°, normale: 19.9°

Zahvala. 717 1-1

Za mnoge dokaze sočutja povodom smrti naše drage matere, oziroma stare matere, tašče itd., gospe

Ivane Anžič

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo, zlasti č. g. kapelanu Plečniku, ki je pokojnico vso dobo dolge bolezni obiskoval in tolažil, kakor tudi sorodnikom in sosedom ter vsem drugim prijateljem in znancem za mnogobrojno udeležbo na pogrebu in za ganljive izraze sožalja.

V Ljubljani in Trstu, 24. julija 1901.

Žalujoča rodbina.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprave in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. Prevzame tudi naročila na bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene pa meglečnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

704 12-3

Dunajska borza.			
Dne 26. julija.			
Skupni državni dolg v notab	99-10	20 mark	23-45
Skupni državni dolg v srebru	99-05	20 frankov (napoleonor)	19-03
Austrijska zlata renta 4%	118-30	Italijanski bankovci	90-91
Austrijska krona rent 4%, 200 kron	95-65	C. kr. cekini	11-30
Ogerska zlata rent 4%	118-35	Dne 25. julija.	
Ogerska krona rent 4%, 200	93.-	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	184.-
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1648.-	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-50
Kreditne delnice, 160 gl.	632-50	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	207-50
London vista	239-70	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-10
Wemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj 117-42½		Tisne srečke 4%, 100 gl.	143-50
		Dunavske vravnave srečke 5%	257-25
		Dunavske vravnave posojilo l. 1878	105.-
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
		Prioritetne obveznice državne železnice	425-25
		„ „ južne železnice 3%	342-10
		„ „ južne železnice 5%	122-40
		„ „ dolenskih železnice 4%	—.-
		Kreditne srečke, 100 gl.	389.-
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	500.-
		Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl.	47-50
		Ogerskega	25.-
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-25
		Rudolfove srečke, 10 gl.	58.-
		Sa'move srečke, 40 gl.	200.-
		St. Genois srečke, 40 gl.	234.-
		Waldsteinske srečke, 20 gl.	388.-
		Ljubljanske srečke	60.-
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	271.-
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5850.-
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	860.-
		Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	90-50
		Splošna avstrijska stavbinska družba	144.-
		Montanska družba avstr. plan.	411-25
		Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	430.-
		Papirnih rubljev 100	263-12

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za igube pri šrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje.
Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

1., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Strobelgasse 2.

Pojasnila

v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal vti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.